

Arkivsak: 17/06406-9

Saksdokumenter:

Henvendelse fra «Forsvar folkeretten»: Opprop «Stopp Israels angrep på BDS-bevegelsen og kriminalisering av Menneskerettighetsaktivister og «Plattform»

«En pilegrimsvandring for rettferdighet og fred: Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel, 2018-2020»

Uttalelse fra MKR 30.11.17 «Håp og handling for rettferdig fred i Palestina og Israel»

Opprop: Stopp Israels angrep på BDS-bevegelsen og kriminalisering av menneskerettighetsaktivister

Tilslutning til initiativet "Forsvar folkeretten"

Sammendrag

Mellomkirkelig råd (MKR) mottok 8. november en henvendelse fra initiativet "Forsvar folkeretten" hvor rådet oppfordres til å slutte seg til en uttalelse om Norges holdning til Israels brudd på folkeretten. «Forsvar folkeretten» er et uavhengig og frittstående initiativ fra 44 norske jurister. De ber nå organisasjoner slutte seg til initiativet, og KFUK-KFUM Global, Sabeels venner i Norge og Karibu vurderer nå hvorvidt de skal gjøre det.

Innholdet i oppropet «Forsvar Folkeretten» er i samsvar med det MKR tidligere har uttalt om Israels ansvar for å respektere folkeretten. Spørsmålet MKR bør drøfte, er derfor ikke om rådet kan gi sin støtte til *innholdet* i oppropet, men om det er *politisk hensiktsmessig* for Den norske kirke å slutte seg til et slikt politisk initiativ. Det springende punktet vil nok være forståelsen av «sanksjoner» og hvorvidt oppropet i realiteten (om ikke direkte i ordlyden) går lenger i retning av boikott av Israel enn det MKR ønsker.

I saksdokumentet redegjøres det for initiativet "Forsvar folkeretten" og for hva MKR tidligere har uttalt som er relevant i denne sammenheng. Sekretariatet har ingen klar anbefaling til vedtak, det er argumenter som taler for og mot begge forslagene til vedtak.

Forslag til vedtak

Alternativ:

- 1) Mellomkirkelig råd slutter seg til initiativet «Forsvar folkeretten»
- 2) Mellomkirkelig råd deler synspunktene i oppropet «Forsvar folkeretten», men ønsker ikke å slutte seg til denne form for politiske opprop.

Saksorientering

Bakgrunn

«**Forsvar folkeretten**» er et uavhengig og frittstående initiativ fra 44 norske jurister. Det er oppropet under, nylig publisert i norske aviser, som man ber MKR slutte seg til.

Norges holdning til Israels brudd på internasjonal rett

Initiativtakerne til dette oppropet støtter norske myndigheters prinsipp om at land som alvorlig og vedvarende bryter folkeretten, skal møtes med økonomiske og politiske sanksjoner.

Israel har gjennom mange tiår blitt kritisert av internasjonale organer for brudd på folkerett, humanitærrett og menneskerettigheter. Kritikken har kommet fra FN-organer, internasjonale domstoler, menneskerettighetsorganisasjoner, humanitære organisasjoner og enkeltland. Norge har også ved flere anledninger fremmet en slik kritikk.

På tross av konvensjoner, FN-resolusjoner og fordømmelse fra det internasjonale samfunn, har Israel fortsatt sin undertrykking av palestinerne, sin blokade av og krigføring mot befolkningen på Gazastripen, sin bosettingspolitikk på okkuperte områder, sin annektering av palestinsk land og sin neglisjering av beslutninger fattet i FNs Sikkerhetsråd.

Vi må i dag konstatere at utsiktene til en rettferdig og fredelig løsning synes fjernere enn noen gang, og at situasjonen for palestinerne forverres fra dag til dag. Fraværet av straffereaksjoner på Israels notoriske brudd på humanitærretten og på manglende respekt for internasjonal rett, fremstår som en støtte til et Israel som anser seg hevet over de normer som gjelder for beskyttelse av okkuperte folk og områder. Denne passiviteten fra det internasjonale samfunnets side undergraver selve folkerettens betydning som standard i det internasjonale rettssystemet.

Vi er alvorlig bekymret for dette åpenbare fraværet av reaksjoner på Israels alvorlige og vedvarende brudd på internasjonal rett. Samtidig som Israels forbrytelser kun møter verbal kritikk fra det internasjonale samfunn, ser vi at andre lands folkerettsbrudd blir møtt med konkrete straffetiltak og tunge sanksjoner.

Norge ønsker å fremstå som en sterk forsvarer av folkerett, demokrati og menneskerettigheter. Som det eneste landet i verden er imidlertid Israel gitt en særstatus i regjeringens politiske plattform ved at regjeringen skal «legge til rette for styrket forsknings- og utviklingssamarbeid, handel, turisme og kulturutveksling med Israel». Norge velger å gi Israel særskilte privilegier tross deres vedvarende og økte folkerettslige brudd. Som norske jurister er vi meget bekymret for denne holdningen som norske myndigheter inntar overfor alvorlige krenkelser av grunnleggende humanitære og folkerettslige prinsipper.

I mangel av et folkerettslig system sto det internasjonale samfunnet i mellomkrigstiden maktesløs overfor staters overgrep mot etniske, nasjonale og religiøse grupper i en rekke land. I dag har vi et internasjonalt regelverk og internasjonale organer som skal beskytte individer og folkegrupper mot overgrep. Hvis vi ikke er konsekvente i vårt forsvar av denne rettsordningen, vil den undergraves og miste sin kraft som vern av grunnleggende menneskerettigheter.

Norske myndigheter må gjenreise respekten for folkeretten og arbeide for at Israels vedvarende og alvorlige brudd på de internasjonale kjørereglene blir møtt med sanksjoner og som gjør det klart at den politikken som nå føres, ikke kan aksepteres av det internasjonale samfunnet.

I vedlagte plattformen for «Forsvar folkeretten» gjennomgås Israels brudd på folkeretten, og det argumenteres for at norske myndigheter må ta større ansvar og påpeke bruddene i sin samhandling med israelske myndigheter.

MKR's standpunkter: MKR har i alle år fastholdt at Israel må respektere folkeretten, og at verdenssamfunnet ikke kan akseptere at landet bryter internasjonal rett både ved å opprettholde okkupasjonen og ved en rekke brudd på palestineres menneskerettigheter. Ut fra hva MKR tidligere har uttalt, synes det uproblematisk å slutte seg til innholdet i oppropet «Forsvar folkeretten».

Rådet bør imidlertid vurdere om det er *politisk hensiktsmessig* at MKR slutter seg til initiativet «Forsvar folkeretten». Dette handler både om det er riktig av et nasjonalkirkelig råd delta i denne type politiske opprop, men – kanskje enda viktigere – om oppropet i realiteten (om ikke i ordlyd) går lenger i å kreve sanksjoner mot Israel enn det som til nå har vært MKR's linje.

Det omstridte punktet vil trolig være fortolkningen av «sanksjoner». MKR har tidligere uttrykt at økonomiske sanksjoner er et legitimt virkemiddel overfor stater som bryter internasjonal rett og krenker menneskerettighetene. Dette gjelder også Israel, og MKR har tatt avstand fra påstander om at BDS-bevegelsen (boikott, desinvesteringer og sanksjoner) er antisemittisk, slik israelske myndigheter hevder.

MKR har både uttalt og tatt opp med norske myndigheter at de israelske bosetningene er ulovlige, og at samhandling med dem bryter med Genève-konvensjonen. Samtidig har MKR vært tydelige på at rådet er imot en generell boikott av Israel. Rådet er blitt utfordret på at man er inkonsekvente når en går imot sanksjoner mot selve Israel, samtidig som landets okkupasjonspolitikk er i strid med folkeretten. MKR har imidlertid valgt å følge samme linje som Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd og flere av våre søsterkirker i dette spørsmålet. Det har vært avgjørende viktig at vår samarbeidskirke i Israel og Palestina, ELCJHL, frarådet oss å støtte en generell boikott av Israel

I november 2017 uttalte MKR følgende:

1. Arbeide for at norske myndigheter anerkjenner Palestina som stat, i tråd med det politiske målet om en tostatsløsning, bygd på demokratiske prinsipper og respekt for internasjonal rett.
2. Be norske myndigheter støtte sivilsamfunnsaktører i Palestina og Israel som kjemper for en rettferdig fred og for alle menneskers like rettigheter
3. Fraråde økonomisk støtte til okkupasjonen og ulovlige bosettinger, gjennom for eksempel handel, investeringer, turisttjenester osv.
4. Stimulere norsk næringsliv til å investere i palestinsk næringsvirksomhet, da dette kan bidra til å utvikle en stabil og demokratisk palestinsk stat.

I strategien for MKR's arbeid Israel og Palestina heter det:

Noe av det viktigste aktører utenfra kan gjøre i denne situasjonen, er å sørge for å at vi ikke er medskyldig i undertrykkingen. Derfor har økonomiske virkemidler mot okkupasjonen kommet opp som viktige handlingsalternativ for kirker i ulike deler av verden som ønsker å stå i solidaritet med folket i Palestina i det som oppfattes som en situasjon med grov undertrykking.

Dette er en type virkemidler som kirker og sivilsamfunnsorganisasjoner har brukt også i mange andre situasjoner med undertrykking. Sanksjonene mot Sør-Afrika under apartheid er nok det mest kjente eksemplet. Her anså Den norske kirke og andre kirker i Kirkenes verdensråd at selve den sørafrikanske staten med sin rasistiske konstitusjon var illegitim, og bestemte derfor å fremme en total boikott av Sør-Afrika for å bidra til å presse frem et regimeskifte. Mellomkirkelig råd går ikke inn for denne typen boikott av Israel, men for spissede tiltak for å ramme okkupasjonsøkonomien. Det innebærer at vi anerkjenner Israel som stat, men anser Israels okkupasjonspolitikk for å være i strid med folkeretten.

I likhet med Kirkenes verdensråd og mange andre av våre kirkelige partnere, mener Mellomkirkelig råd, som nevnt, at bosettingene utgjør et brudd på folkeretten, og at direkte eller indirekte støtte til en fortsatt okkupasjon bør unngås. Konkrete virkemidler for dette er for eksempel selskapsdialog, aktiv fondsforvaltning eller desinvesteringer. Det kan også være å bidra til merkevareordninger for varer produsert på okkuperte områder og å bruke disse til å unngå å støtte okkupasjonsøkonomien, slik blant annet EU har gått inn for. Å gjøre dette i praksis er komplisert, siden bosettingsøkonomien er så tett integrert i den øvrige israelske økonomien, og også i stor grad i en global økonomi. Derfor vil vi prioritere å samarbeide med andre aktører i Norge for å fremme desinvesteringer fra virksomheter som har en aktiv rolle i bosettingsøkonomien, og vi vil oppfordre kirkelige og andre aktører til å unngå å kjøpe varer som er ulovlig produsert på okkupert område.

Vurdering: Sekretariatet vurderer det slik at det avgjørende for om MKR bør slutte seg til «Forsvar folkeretten», ikke er at kirken ikke bør delta i denne type politiske opprop. Kirken har lang tradisjon til å samhandle med andre sivilsamfunnsaktører i å utfordre norske myndigheter, og «Forsvar folkeretten» har en faglig tyngde og troverdighet som tilsier at kirken bør støtte opp om dette.

Spørsmålet er om oppropet vil bli fortolket slik at Den norske kirke nå går lenger i retning av å støtte en generell boikott av Israel. Oppropet sier ikke eksplisitt om det er snakk om generelle sanksjoner mot Israel eller avgrensede sanksjoner i forhold til de okkuperte områdene. Det vil skape problemer for Den norske kirkes arbeid og – viktigere – for våre partnere – om kirken oppfattes som om den nå er for en generell boikott av Israel. Om vi skulle endre politikken på dette punktet, vil vi først måtte drøfte dette med våre partnere. Pr. i dag fraråder de Den norske kirke å endre sine synspunkter.

Når dette er sagt, er det mulig å støtte oppropet, og argumentere for at det forstås å være innenfor det som MKR allerede har uttalt.

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke
Rådhusgata 1-3
Oslo

Oslo, 8. november 2019

Tilslutning til initiativet «Forsvar folkeretten» - Norges holdning til Israels brudd på internasjonal rett

I år er det 15 år siden Den internasjonale domstolen la fram sin rådgivende uttalelse om de folkerettslige sidene ved muren som Israel startet å bygge i 2002 på okkupert palestinsk jord. Domstolen pekte på at muren er brudd på blant annet FN-pakten, Haagkonvensjonen, Den fjerde Genèvekonvensjonen, og FN-konvensjonene om økonomiske, sosiale, kulturelle, sivile og politiske rettigheter. På 10-års dagen i 2014, ble dette blant annet markert i Norge ved at flere organisasjoner fremsatte krav i brev til det norske utenriksdepartementet. Svært lite eller ingenting av domstolens rådgivende uttalelse som var rettet mot Israel, FN og det internasjonale samfunnet, er per dags dato fulgt opp.

I dag kan vi konstatere at en rettferdig og fredelig løsning mellom Israel og Palestina synes fjernere enn noen gang, og at situasjonen forverrer seg fra dag til dag. På bakgrunn av dette har 44 norske jurister (jurister/advokater/professorer) samlet seg om initiativet «Forsvar folkeretten»:

På tross av FN-resolusjoner, konvensjoner og fordømmelser fra det internasjonale samfunnet har Israel kunnet fortsette sin undertrykking av palestinerne, sin blokade av og krigføring mot befolkningen på Gazastripen, sin bosettingspolitikk på okkuperte områder, sin annektering av palestinsk land og sin neglisjering av beslutninger fra Sikkerhetsrådet i FN. Mens Israels alvorlige og vedvarende brudd kun kritiseres verbalt, utsettes andre land som bryter internasjonal rett, for reaksjoner fra det internasjonale samfunnet gjennom konkrete handlinger og tunge sanksjoner.

Norge ønsker å fremstå som en sterk forsvarer av folkeretten, demokrati og menneskerettigheter. Som det eneste landet i verden er imidlertid Israel gitt en særstatus i regjeringens politiske plattform ved at regjeringen skal «legge til rette for styrket forsknings- og utviklingssamarbeid, handel, turisme og kulturutveksling med Israel». Denne særstatusen pålegger Norge et særlig ansvar for å reagere sterkt og tydelig overfor Israels vedvarende og alvorlige brudd på folkeretten. Den holdningen som norske myndigheter inntar overfor alvorlige krenkelser av grunnleggende humanitære og folkerettslige prinsipper, har skapt en situasjon som vi som norske jurister er sterkt bekymret for. Mangelen på straffetiltak for

Forsvar Folkeretten

Postboks 155 Sentrum, 4001 Stavanger
Bankkontonummer 9686.05.04763
E-post: kmb@ebtas.no – mobil 908 73 793
www.forsvarfolkeretten.no

israelske brudd på humanitærretten, og ettergivenheten for manglende etterlevelse av internasjonal rett og vedtak, bidrar til en undergraving av respekten for internasjonal rett.

Norske myndigheter må gjenreise respekten for folkeretten og arbeide for at Israels langvarige og systematiske brudd på de internasjonale kjørereglene blir møtt med sanksjoner som gjør det klart at den politikk som føres, ikke kan aksepteres av det internasjonale samfunnet.

«Forsvar folkeretten» er et uavhengig og frittstående initiativ fra 44 norske jurister.

Vi legger ved oppropet og en omfattende plattform som dokumenterer Israels brudd på internasjonal rett. Initiativet er også lansert internasjonalt.

Vi hadde satt pris på om Mellomkirkelig råd for Den norske kirke kan slutte seg til dette initiativet.

På vegne av initiativtakerne

Kjell M. Bryggfeldt/s
Advokat/initiativtaker

Berit Aaker/s
Koordinator

Professor Kristian Andenæs, advokat Edvard Bakke, advokat Siri Bergem, professor Jan Fridthjof Bernt, advokat Sissel Bjørkseth, advokatfullmektig Oda Marie Bjørvik, advokatfullmektig Hedda Larsen Borgan, advokat Kjell M. Bryggfeldt, advokat Steinar W. Christensen, advokat Håkon Elvenes, advokat Bent Endresen, advokat Marthe Engøy, jurist Ella Havnevik Giske, advokat Cathrine Grøndahl, advokat Pål Hadler, advokat Christopher Hansteen, advokat Helge Hjetland, advokat Helge Hjort, advokat Ivar Holst, advokat Geir Hovland, advokat Geir Høin, advokat Solveig Kristine Høgtun, advokat Berit Jagmann, professor Alice Kjellehold, advokat Kirsten Langseth, advokat Mette Yvonne Larsen, jurist Ketil Lund, advokat Kirsten Vikesland Mæhle, advokat Lornts Nagelhus, tidligere høyesterettsadvokat Gunnar Nerdrum, advokat Bente Ohnstad, jurist Anders Parmann, professor Øyvind Ravna, advokat Knut Rognlien, advokat Bente Oftedal Roli, advokat Olav Rød, advokat Ole Tom Rød, stipendiat Tarjei Røsvoll, jurist Marit Lomundal Sæther, advokat Lorentz Stavrum, advokat Frode Sulland, advokat Harald Thoresen, professor Peter Th. Ørebeck, professor Henriette Sinding Aasen

Vedlegg

Opprop og plattform

Forsvar Folkeretten

Postboks 155 Sentrum, 4001 Stavanger

Bankkontonummer 9686.05.04763

E-post: kmb@ebtas.no – mobil 908 73 793

www.forsvarfolkeretten.no

En pilegrimsvandring for rettferdighet og fred: Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel, 2018-2020 (vedtatt 23.11.2017)

Vårt budskap til verdens kirker er et kall til omvendelse, til å stå sammen med de undertrykte og holde fram Guds ord som godt nytt for alle, heller enn å snu det til et våpen for å presse den undertrykte. Gud er alles Herre og elsker alle; Gud krever rettferdighet fra alle og har gitt oss alle de samme bud.

Et sannhetens øyeblikk (Kairos Palestina)

Som individer og som kirker blir også vi forandret, fornyet og forvandlet ved å involvere oss med og lære fra dem blant oss som lever i fattigdom, de marginaliserte, folk og samfunn i randsonen, og andre hvis liv vi deler og hvis arbeid vi tilslutter oss. I deres ansikt møter vi Jesus. (...) I nye partnerskap med andre kirkesamfunn og konfesjoner, samt med folk av annen tro og med sivilsamfunnsorganisasjoner, opplever vi at ånden som gir liv og bærer det, virker her i verden.

En invitasjon til fredens og rettferdighetenes pilegrimsvandring (Kirkenes verdensråd)

Mellomkirkelig råds arbeid for rettferdig fred i Palestina og Israel har tre hovedprioriteringer:

- 1. Legge til rette for teologisk, økumenisk og interreligiøs refleksjon og dialog om Palestina og Israel for å skape økt kunnskap om og forståelse av konflikten.**
- 2. Styrke relasjoner mellom Den norske kirke og kirker og kristne i Palestina og Israel.**
- 3. Styrke respekten for menneskerettighetene og internasjonal lov gjennom økumenisk samarbeid som bidrar til å avskaffe okkupasjonen og sikre en demokratisk utvikling i både Israel og Palestina.**

Mellomkirkelig råds arbeid for rettferdig fred i Palestina og Israel bygger på vedtak gjort av Kirkemøtet i 2008 og 2014. I 2008 ble Den norske kirkes forhold til Midtøsten drøftet av Kirkemøtet, og det ble understreket at

Når eitt lem på Kristi lekam lir, lir heile lekamen med. Kyrkjemøtet erkjenner at Den norske kyrkja som del av Jesu Kristi kyrkje på jord, er knytt saman med kyrkjene i Midtausten. Difor har vi ansvar for kvarandre. Kyrkjemøtet er sterkt uroa for dei kritiske levekåra til dei kristne i Midtausten.

Det er vesentleg å halde fast på det grunnleggjande menneskeverdet for alle i Midtausten

I 2014 drøftet Kirkemøtet Den norske kirkes menneskerettighetsarbeid. Det var bred enighet om viktigheten av menneskerettighetene både som rettesnorer og verktøy i kirkens arbeid.

Gud har skapt alle mennesker i sitt bilde, og menneskets iboende verdighet ligger til grunn for den radikale likeverdstanden i kristendommen. Kirkens engasjement for de universelle menneskerettighetene har derfor troen på Gud som skaper som fundament. Men også troen på Jesus Kristus som viser Guds omsorg for hele det menneskelige livet og kirkens kall og oppgave, som innebærer å ta et oppgjør med undertrykkelse, ulikhet og urett, begrunner kirkens menneskerettighetsarbeid.

Kirkemøtet vedtok ti prioriteringer som skal legges til grunn for Den norske kirkes arbeid, hvor disse er særlig relevante for arbeidet med Palestina og Israel:

- *Der kristen tro brukes for å legitimere menneskerettighetsbrudd, eller der kirken selv står ansvarlig for overgrep*
- *Henvendelser fra økumeniske organisasjoner som Den norske kirke er medlem av, samt henvendelser fra andre kristne kirker og organisasjoner*
- *Religionsfrihet*
- *Særlig omfangsrrike, grove og sammensatte menneskerettighetsbrudd*
- *Mulighet for gjennomslag*

Disse to kirkemøtesakene gir føringer for Mellomkirkelig råds engasjement i Palestina og Israel. Vår kristne tro binder oss sammen med trossøsken i Midtøsten, området hvor kirka ble grunnlagt. I dag er situasjonen kritisk for de kristne mange steder i Midtøsten, og også i Palestina og Israel lever kristne under svært krevende forhold. De trenger vår støtte og solidaritet.

Den norske kirke har nære samarbeidspartnere i området, og gjennom vårt medlemskap i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd blir vi stadig utfordret til solidaritet og engasjement, ikke bare for de kristnes situasjon i Israel og Palestina, men også for jøder og muslimer. Gjennom dette økumeniske fellesskapet har vi også mulighet til å bidra konkret.

1. Legge til rette for teologisk, økumenisk og interreligiøs refleksjon og dialog omkring Palestina og Israel

1.1 Teologisk refleksjon

Bibelen, vår jødiske arv og kristen teologi trekkes inn i konfliktene i «det hellige land». Hellige skrifter brukes både som motivasjon til fredsbyggende arbeid og legitimering av undertrykkelse. Som troende har vi et ansvar for å tydeliggjøre Bibelens fredsbudskap og holde fram det kristne menneskesynet – også i aktuelle politiske konflikter. Samtidig må vi si fra om misbruk av Bibelen i den hensikt å oppnå politisk gevinst for en gruppe. Dette blir særlig alvorlig når Skriften blir brukt for å legitimere krenkelse av andres rettigheter.

Mellomkirkelig råd deltok i 2006 i en økumenisk samtaleprosess i regi av Norges Kristne Råd som resulterte i dokumentet *Israel og Palestina: En økumenisk utfordring*.¹ I 2013 ga

---

¹ <http://www.norgeskristnerad.no/doc/Skriftserie/Israel%20og%20Palestina.pdf>

Mellomkirkelig råd ved Teologisk nemnd (TN) og Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) ut *Sannhetens Øyeblikk: Israel, Palestina og Den norske kirke*,² som et resultat av en konsultasjon om det palestinske Kairos-dokumentet.³ Det er behov både for fortsatt teologisk refleksjon, fordypning og dialog innad i Den norske kirke, for økumenisk dialog mellom kirkesamfunn i Norge, og for dialog med representanter for andre tros- og livssynssamfunn, ikke minst de jødiske og muslimske.

1.2. Oppgjør med kristensionismen

Mellomkirkelig råd vil ta et oppgjør med former for kristensionisme som forkynner en frelseslære om endetiden som går ut på at jødene må tilbake til Jerusalem for så å frelses. Dette er feilaktig teologi vi må ta klart avstand fra. Mellomkirkelig råd vil også tale imot de som bruker Guds ord slik at de i realiteten forsvarer Israels okkupasjon av Palestina og legitimerer Israels menneskerettighetsbrudd. En teologisk tolkning av situasjonen i Palestina og Israel i dag må ta utgangspunkt i teologiske prinsipper om rettferdighet, slik det blant annet uttrykkes i Kirkenes verdensråds «Pilgrimage of Justice and Peace».⁴

1.3. Bekjempe antisemittisme

Samtidig vil vi bekjempe alle utslag av antisemittisme. Vi må vise hvorfor det er riktig - og hvorledes det er mulig - å kritisere israelske myndigheters okkupasjonspolitikk, uten at dette medfører kritikk av jøder. Vi må unngå generaliseringer av jøder og avvise all misbruk av statens Israels politikk til å legitimere jødehat.

Vi tar avstand fra en utvikling i retning av at Israel blir en «jødisk stat», som kan virke ekskluderende. Vi fastholder at Israel, som et demokrati, må være fundert på alle borgernes like rettigheter, og at rettigheter ikke skal knyttes til religiøs, kulturell eller etnisk tilhørighet. Vi fastholder at Israel er en stat regulert av internasjonal lov, og at teologisk argumentasjon om «Guds utvalgte folks» rett til landområder ikke bør trekkes inn i dagens politiske forhandlinger.

1.4. Dialog mellom religiøse ledere i det hellige land (CRIHL)

Gjennom Rådet av religiøse institusjoner i Det hellige land⁵, har Trond Bakkevig på vegne av Mellomkirkelig råd siden 1996 fasilitert samtaler mellom representanter for det religiøse lederskapet i jødedom, islam og kristendom i Palestina og Israel. Tanken bak disse dialogene er ikke at religiøse ledere i seg selv kan skape fred, men at de har potensiale til å undergrave freden, og at fungerende relasjoner mellom religiøse ledere er en forutsetning for varige fredelige relasjoner mellom de ulike gruppene. CRIHL gjennomgår i 2017 en evaluering, og Mellomkirkelig råd vil på grunnlag av denne vurdere veien videre for dette arbeidet.

---

² Leirvik, Fretheim og Fagerli (red.) (2013): *Sannhetens øyeblikk. Israel, Palestina og Den norske kirke*. Oslo: Akademika

³ [http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20\(endelig\).pdf](http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20(endelig).pdf)

⁴ <http://www.oikoumene.org/en/what-we-do/pilgrimage-of-justice-and-peace>

⁵ Council of Religious Institutions in the Holy Land (CRIHL): <https://www.crihl.org/>

1.5. Dialog med jøder

Gjennom samarbeidet med Det Mosaiske Trossamfunn i Norge er Mellomkirkelig råd medlem av International Council of Christians and Jews og tar del i jødisk-kristen dialog om Israel og Palestina. Kirkemøtet i 2008 oppfordret til kontakt med messianske jøder. Dette følges opp gjennom vårt samarbeid med Israelsmisjonen.

MKR vil:

- **Styrke den økumeniske og interreligiøse dialogen om «det hellige land»**
- **Møtarbeide kristensionisme som står i strid med Den norske kirkes frelseslære**
- **Bekjempe antisemittisme og bidra til dialog mellom jøder, muslimer og kristne**
- **Avklare CRIHLs arbeid framover**

2. Styrke relasjoner mellom Den norske kirke og kirker og kristne i Palestina og Israel

En målsetting med Mellomkirkelig råds arbeid er å bidra til å styrke relasjoner mellom mennesker i Norge og i Det hellige land, fra grasrot- til ledernivå. Ved å bli kjent med «de levende steinene» utvider vi vårt bilde av området og får et bedre utgangspunkt for å handle på en måte som fremmer fred, ikke konflikt og undertrykking.

2.1. Reiser til Palestina og Israel

Palestina og Israel har en stor betydning for vår kristne tros historie og tradisjon, og mange kristne reiser til området for å se og oppleve de stedene der bibelfortellingene utspiller seg. Selv om vi i vår lutherske tradisjon ikke har noen sterk tradisjon for pilegrimsreiser, har mange reiser til dette området et preg av pilegrimsreise: Å oppsøke de stedene Jesus vandret er et møte med vår egen tros røtter, og kan for mange være en viktig opplevelse også for utvikling av egen tro og identitet.

Mellomkirkelig råd mener at når norske kristne reiser til Palestina og Israel for å oppsøke røttene til vår kristne tro, kan ikke dette gjøres i isolasjon fra den politiske realiteten på bakken. Kirkelige reiser til Det hellige land bør ikke kun forholde seg til historiske hendelser og steder, men må også innebære et møte med dem som har båret denne tradisjonen videre på dette stedet, og med konteksten de lever i.

Mellomkirkelig råd ønsker å bidra til meningsfylte reiser til Palestina og Israel gjennom noen veiledende prinsipper for reiser, enten det er pilegrimsreiser, rene turistreiser eller en kombinasjon.

Mellomkirkelig råd anbefaler å legge til grunn følgende prinsipper for reiser til Palestina og Israel:

1. Vær oppmerksom på når du befinner deg i staten Israel, og når du befinner deg i det okkuperte Palestina. Skaff deg grunnleggende kunnskap om konflikten og vær bevisst på språk og terminologi.

2. Bli gjerne kjent med religionene i området, særlig jødedom, kristendom og islam. Vær oppmerksom på at Jerusalem er en by med en spesiell betydning for de tre religionene, og respekter dette.
3. Kristne studiereiser må inneholde møter med dagens kristne palestinere. Reiser i regi av Den norske kirke bør innebære kontakt med vår søsterkirke ELCJHL.
4. Støtt opp om palestinsk turistøkonomi når du er i Palestina, og støtt lokale aktører der er naturlig og mulig.
5. Unngå så langt det er mulig å støtte økonomien rundt israelske bosettinger i det okkuperte Palestina, som er definert som ulovlige i henhold til internasjonal lov

Mellomkirkelig råd vil spre disse prinsippene gjennom å produsere veiledningsmateriale og gjennom samarbeid med bispedømmer og menigheter, utdanningsinstitusjoner, turoperatører og andre relevante aktører.

2.2. Solidaritet med kirker, religiøse aktører og silvilsamfunnsaktører i Palestina og Israel

Håpet om rettferdig fred holdes oppe av enkeltmennesker, kirker og organisasjoner i Palestina og Israel og må realiseres av aktører der. Som utenforstående kan vi ikke skape fred, men vi kan stå i solidaritet med dem som kjemper for fred. Gode relasjoner med lokale aktører gjør oss også bedre i stand til å formidle et nyansert bilde av situasjonen i Palestina og Israel her hjemme.

2.2.1. Den norske kirkes søsterkirke: ELCJHL

Den evangelisk-lutherske kirken i Jordan og Det hellige land (ELCJHL)⁶ er en av Den norske kirkes søsterkirker på nasjonalt nivå. Borg og Nidaros bispedømme har egne samarbeidsavtaler, og mange menigheter i Den norske kirke er vennskapsmenigheter med ELCJHL-menigheter. Mellomkirkelig råd koordinerer vennskapssamarbeidet. Vi støtter ELCJHL økonomisk og deltar i det årlige partnernøtet (Cocop). Vi ønsker å videreføre samarbeidet med ELCJHLs kvinnearbeid (Women's Desk) og vil revitalisere ungdomsutveksling.

2.2.2. Retten til helse: Augusta Victoria-sykehuset

Gjennom Stiftelsen Oljeberget i Norge bidrar Mellomkirkelig råd til økonomiske bidrag fra Utenriksdepartementet til driften av Augusta Victoria-sykehuset i Jerusalem, som drives av Det lutherske verdensforbund, og som tilbyr helsehjelp til palestinere fra hele Vestbredden og Gaza.

Augusta Victoria-sykehuset har en samarbeidsavtale med Oslo universitetssykehus og det pågår et faglig samarbeid med Radiumhospitalet.

Sannsynligvis vil Stiftelsen Oljeberget omorganiseres i 2018 og vil i større grad satse på å drive advocacy- og kommunikasjonsarbeid for palestinernes helserettigheter overfor norske myndigheter og norsk opinion. Det vurderes å utvide samarbeidet med andre norske helse- og utdanningsinstitusjoner.

---

⁶ Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land (ELCJHL): <http://www.elcjl.org/>

2.2.3. Retten til bolig: Mount of Olive Housing Project

Stiftelsen Oljeberget er engasjert i Det lutherske verdensforbund og ELCJHLs planer om å bygge boliger for palestinere på deler av tomta LVF eier på Oljeberget. Dette er et bidrag til å sikre et kristent palestinsk nærvær i Øst-Jerusalem.

2.2.4. Kristne organisasjoner

Mellomkirkelig råd vil opprettholde relasjonene til kristne organisasjoner i Palestina som representerer grasrotorganisering, diakonalt arbeid og teologisk arbeid. Disse organisasjonene trenger internasjonal solidaritet i sitt arbeid for å gi ungdom og voksne håp og fellesskap, og i sitt engasjement for menneskeverd og menneskerettighetene. De er verdifulle kontakter for oss for å utfylle vårt bilde av situasjonen på bakken og for å informere vårt eget kommunikasjons- og påvirkningsarbeid. Viktige samarbeidspartnere for Mellomkirkelig råd er blant andre Kairos Palestina og Sabeel.

I 2017 sendte National Coalition of Christian Organisations in Palestine, en koalisjon som omfatter de fleste kristne organisasjoner i Palestina, et brev til Kirkenes verdensråd og deres medlemskirker, hvor de ber om en styrket innsats mot okkupasjonen i form av et nytt internasjonalt økumenisk program, etter modell fra Program to Combat Racism, som på 1980- og 1990-tallet samlet KVs medlemskirker i felles innsats mot apartheidstyret i Sør-Afrika. Mellomkirkelig råd vil studere dette brevet og gå i dialog med avsenderne og andre kirker for å vurdere hvordan vi sammen kan realisere ambisjonen om en styrket innsats mot okkupasjonen.

2.2.5. Andre sivilsamfunnsaktører

For å utvide vår forståelse av situasjonen i Palestina og Israel, vil Mellomkirkelig råd også søke impulser fra det bredere sivilsamfunnet, særlig organisasjoner og bevegelser som jobber for fred og menneskerettigheter, både i Israel og i Palestina. Kirkens Nødhjelp og deres partnere er viktige innganger til kontakt med det bredere sivilsamfunnet både i Palestina og i Israel. I Palestina er de kristne organisasjonenes nettverk det samme, og i Israel vil også Israelsmisjonens nettverk være nyttig.

MKR vil:

- **Oppfordre til pilgrimsreiser til Det hellige land**
- **Styrke samarbeidet med ELCJHL**
- **Fremme palestinernes rett til helse og bolig gjennom Stiftelsen Oljeberget**
- **Holde kontakt med kristne organisasjoner i Israel og Palestina**

3. **Sett undertrykte fri! Styrke respekten for menneskerettighetene og internasjonal lov**

Da Jesus proklamerte sin gjerning i synagogen i Nasaret valgte han å gjøre det ved å sitere disse ordene fra profeten Jesaja: «18 *Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et godt budskap for fattige. Han har sendt meg for å rope ut at fanger skal få frihet*

og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri 19 og rope ut et nådens år fra Herren». Dette står som et kall til alle kristne og til alle kirker, som utfordrer oss der vi står overfor urett og undertrykkelse.

3.1 Bekjempe okkupasjonen

Når vi ser på konflikten mellom Israel og Palestina i dag, ser vi en utvikling hvor maktforholdene blir mer og mer skjeve, og det er umulig å snakke om to likeverdige parter i konflikten. Situasjonen fremstår mer og mer som én sterk part som undertrykker en annen og svakere part.

Mellomkirkelig råd anerkjenner selvsagt staten Israels legitime behov for fred og sikkerhet. Men som et demokrati og en rettsstat forutsetter vi at Israel anerkjenner internasjonal rett. Israels okkupasjon av palestinske områder etter 1967 var ikke legitim og er ikke anerkjent av de fleste stater, eller av verdenssamfunnet representert ved FN.

Etter 50 år med okkupasjon anser vi fortsatt at okkupasjonen er det største hinderet for fred. Okkupasjonen krenker palestinernes fundamentale menneskerettigheter, men er også i økende grad med på å undergrave det israelske demokratiet. Vi ser tendenser til økt diskriminering mellom ulike grupper av israelske statsborgere og er særlig bekymret for situasjonen for de som ikke er jøder. Uten at okkupasjonen opphører, er det svært vanskelig å se for seg en fredelig og rettferdig utvikling for alle som bor i området. Dette betyr ikke at det å avslutte okkupasjonen vil løse alle problemer, men det er et viktig første skritt mot en fredelig og rettferdig løsning.

I tillegg har vi siden 1967 sett en stadig utvidelse av okkupasjonen gjennom nye bosettinger som er ulovlige etter internasjonal rett. I 2017 startet Israel nye bosettinger for første gang på over to tiår, initiert av den israelske regjeringen. De begrensningene som okkupasjonen setter på økonomi, dagligliv og velferd i Palestina, fører til at menneskers verdighet krenkes, og menneskerettigheter brytes på daglig basis. Palestinske selvstyremyndigheter og den israelske okkupasjonsmyndigheten har begge ansvar for menneskerettighetssituasjonen i Palestina, men som okkupasjonsmakt må Israel bære det tyngste ansvaret.

3.1.1. Kirkeuka for fred i Palestina og Israel

Gjennom den årlige Kirkeuka for fred i Palestina og Israel, støtter Den norske kirke sammen med kirker over hele verden, gjennom forbønn og solidaritet, de lokale kirkenes kamp for en fredelig avvikling av okkupasjonen. Dette er også en mulighet til å spre kunnskap om realitetene i Israel og Palestina blant medlemmene i Den norske kirke og å oppfordre til vennskapssamarbeid, pilegrimsreiser og utveksling.

3.1.2. Økonomiske virkemidler mot okkupasjonen: Å unngå å bidra til folkerettsbrudd og undertrykking

Noe av det viktigste aktører utenfra kan gjøre i denne situasjonen, er å sørge for å at vi ikke er medskyldig i undertrykkingen. Derfor har økonomiske virkemidler mot okkupasjonen kommet opp som viktige handlingsalternativ for kirker i ulike deler av verden som ønsker å

stå i solidaritet med folket i Palestina i det som oppfattes som en situasjon med grov undertrykking.

Dette er en type virkemidler som kirker og sivilsamfunnsorganisasjoner har brukt også i mange andre situasjoner med undertrykking. Sanksjonene mot Sør-Afrika under apartheid er nok det mest kjente eksemplet. Her anså Den norske kirke og andre kirker i Kirkenes verdensråd at selve den sørafrikanske staten med sin rasistiske konstitusjon var illegitim, og bestemte derfor å fremme en total boikott av Sør-Afrika for å bidra til å presse frem et regimeskifte. Mellomkirkelig råd går ikke inn for denne typen boikott av Israel, men for spissede tiltak for å ramme okkupasjonsøkonomien. Det innebærer at vi anerkjenner Israel som stat, men anser Israels okkupasjonspolitikk for å være i strid med folkeretten.

I likhet med Kirkenes verdensråd og mange andre av våre kirkelige partnere, mener Mellomkirkelig råd, som nevnt, at bosettingene utgjør et brudd på folkeretten, og at direkte eller indirekte støtte til en fortsatt okkupasjon bør unngås. Konkrete virkemidler for dette er for eksempel selskapsdialog, aktiv fondsforvaltning eller deinvesteringer. Det kan også være å bidra til merkevareordninger for varer produsert på okkuperte områder og å bruke disse til å unngå å støtte okkupasjonsøkonomien, slik blant annet EU har gått inn for. Å gjøre dette i praksis er komplisert, siden bosettingsøkonomien er så tett integrert i den øvrige israelske økonomien, og også i stor grad i en global økonomi. Derfor vil vi prioritere å samarbeide med andre aktører i Norge for å fremme deinvesteringer fra virksomheter som har en aktiv rolle i bosettingsøkonomien, og vi vil oppfordre kirkelige og andre aktører til å unngå å kjøpe varer som er ulovlig produsert på okkupert område.

3.2. Øyenvitner: EAPPI

I det økumeniske ledsagerprogrammet for Palestina og Israel⁷, i regi av Kirkenes verdensråd, tilbringer deltakerne tre måneder hos en lokal organisasjon og blir kjent med hverdagen og de lokale forhold gjennom å være observatører, delta i sosialt arbeid eller bidra til beskyttelse av sivile. EAPPIs målsetting er tredelt: 1. Bidra med beskyttende nærvær, 2. overvåke og rapportere om menneskerettighetsbrudd, og 3. påvirkningsarbeid (advocacy).

Mellomkirkelig råd vil som en av fire senderorganisasjoner for den norske delen av programmet, fortsette å støtte EAPPI ved å:

1. Bidra til å sikre programmet, inkludert sikre økonomisk støtte
2. Bidra til å rekruttere deltakere til programmet, særlig fra Den norske kirke
3. Legge til rette for at ledsagere kan formidle sine erfaringer til et norsk publikum under og etter oppholdet, blant annet gjennom medier og sosiale medier og Kirkeuka for fred i Palestina og Israel

---

⁷ Ecumenical Accompaniment Programme for Palestine and Israel (EAPPI)

3.3. Hva skjer i Israel?

Vi trenger mer kunnskap om det israelske samfunnet. Vi trenger å forstå mer om den politiske utviklingen, mangfoldet blant jøder og hvorledes det i dag er mulig å bekjempe okkupasjonspolitikken innenfra det israelske samfunnet. Mellomkirkelig råd ser behovet for å øke samarbeidet med israelske partnere, både blant jøder, kristne og muslimer.

MKR vil:

- **Fastholde at okkupasjonen må avskaffes for å få en rettferdig fred**
- **Delta i EAPPI-programmet**
- **Delta i Kirkeuka for fred i Palestina og Israel**
- **Samarbeide med sivilsamfunnsorganisasjoner i Israel og Palestina**
- **Være pådrivere for deinvesteringer fra bosettinger og for å avslutte økonomisk samhandling med israelsk næringsliv i okkuperte områder**
- **Lære mer om det israelske samfunnet og styrke samarbeidet med israelske aktører som arbeider for en rettferdig fredsløsning.**

De konkrete aktivitetene i 2018-2020 vil framgå av årsplanene for Avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål.

MKR's viktigste samarbeidspartnere:

- Kirkenes verdensråd: Jerusalem Inter-Church Centre, Palestine Israel Ecumenical Forum (PIEF), Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel (EAPPI)
- Det lutherske verdensforbund: Stiftelsen Oljeberget, Augusta Victoria-sykehuset
- Den lutherske kirken i Jordan og Det hellige land (ELCJHL)
- Council of Religious Institutions of the Holy Land (CRIHL)
- Middle East Council of Churches (MECC)
- Kairos Palestine
- Kirkens Nødhjelp
- Stiftelsen Oljeberget
- Norges Kristne Råd (NKR)
- Misjonsorganisasjonene i Samarbeide menighet og misjon (SMM) (særlig Den Norske Israelmisjon (DNI), Det Norske Misjonsselskap (NMS) og Stefanusalliansen)
- Karibu
- KFUK-KFUM Global
- Kirkeuka for fred i Israel og Palestina
- Sabeels Venner Norge
- Det Mosaiske Trossamfunn
- Islamsk Råd Norge
- Abrahams Forum
- Utenriksdepartementet
- De teologiske lærestedene

Håp og handling for rettferdig fred i Palestina og Israel

20. juni 2007 kom kirker fra hele verden med «Ropet fra Amman», et rop om solidaritet, forbønn og handling for kristne søsken og folket i Palestina, som levde i en fortvilet situasjon og undertrykkelse. Men kirkene fastholdt håpet om frigjøring og et bedre liv. Ti år etter er det med sorg vi må erkjenne at til tross for et bredt internasjonalt engasjement fra kirker og folkelige bevegelser for fred i Palestina og Israel, har situasjonen på bakken gått fra vondt til verre.

Vi markerer i år at det er 50 år siden seksdagerskrigen, da israelske styrker som respons på en spent situasjon med nabolandene, gikk inn og overtok makten i store deler av Vestbredden og Gaza, og innledet perioden med okkupasjon som nå har vart i 50 år.

2017, året som markerer 100 år siden Balfour-erklæringen og 50 år med okkupasjon av Palestina, ble også året da Israel startet byggingen av nye bosettinger for første gang på over to tiår, initiert av den israelske regjeringen. Bygging av bosettinger er i strid med internasjonal rett og fører til en stadig forverret menneskerettighetssituasjon for palestinere på Vestbredden og i Øst-Jerusalem og gjør at målet om en tostatsløsning virker stadig fjernere fra realitetene på bakken. Samtidig er den humanitære situasjonen i Gaza kritisk. Avtalen mellom Hamas og Fatah som ble signert i oktober i år, er et håpstepp for den hardt prøvde befolkningen.

I et åpent brev fra National Coalition of Christian Organisations in Palestine til Kirkenes verdensråd og den økumeniske bevegelse, sendt i juni 2017, beskrives situasjonen på bakken som «på randen av et katastrofalt sammenbrudd». Deres håp om en bedre situasjon kommer ikke fra de realitetene de lever under, men fra den tomme gravens håp.

Sammen med kirkene i Det hellige land og over hele verden vil også vi fastholde håpet om at fred er mulig. Vårt håp er fundert i troen på Kristi oppstandelse og seier over ondskaper. Vi vil løfte fram alle de gode kreftene som finnes både i Israel og Palestina, og som arbeider for en fredelig løsning på konflikten.

Når vi markerer 50 år med okkupasjon av Palestina, vil Mellomkirkelig råd

1. Fastholde alle menneskers gudgitte verdighet og ukrenkelighet, som forplikter oss til å kjempe for like rettigheter for alle mennesker i Palestina og Israel, og at menneskerettigheter og folkeretten beskyttes
2. Uttrykke vår utålmodighet for å få en slutt på okkupasjonen, som undertrykker, ydmyker og hindrer et liv med fulle rettigheter for folk i Palestina
3. Understreke at okkupasjonen også skader israelere, som lever i et militarisert samfunn og uten muligheten til å leve i fred med sine naboer
4. Fastholde israeleres rett til å leve i sikkerhet innenfor Israels internasjonalt anerkjente grenser
5. Kreve at Israels og Egypts blokader av Gaza oppheves
6. Anerkjenn palestinere flyktningers rett til retur. Hvorledes returen skal skje, vil måtte være en del av en fredsforhandling.
7. Forsvare det israelske demokratiet som er under press, og advare mot en utvikling i Israel mot en «jødisk stat», da dette vil kunne forsterke diskriminering og segregering

8. Fastholde palestinske selvstyremyndigheters ansvar for å respektere alle innbyggers menneskerettigheter
  9. Understreke at respekt for alle menneskers tros- og livssynsfrihet er en forutsetning for en fredelig utvikling
  10. Arbeide imot all religiøs og politisk begrunnet ekstremisme, både i Palestina og i Israel, som skaper økt vold og terrorisme og svekker mulighetene for fredsforhandlinger
  11. Arbeide for at Jerusalem anerkjennes som en by for tre religioner og to nasjoner, og at tilgangen til de hellige stedene er trygg og tilgjengelig for både jøder, kristne og muslimer
  12. Avvise enhver tolkning av Bibelen eller kristen tro som forkynner en gudgitt rett til land på bekostning av andre
  13. Ta klart avstand fra enhver form for antisemittisme
  14. Forkynne at det kristne budskapet frigjør. Den kristne tro kan aldri brukes til å undertrykke, men kaller oss til å stå på de undertryktes side, og den gir håp om rettferdighet og fred i en tilsynelatende håpløs situasjon
  15. Arbeide for at norske myndigheter anerkjenner Palestina som stat, i tråd med det politiske målet om en tostatsløsning, bygd på demokratiske prinsipper og respekt for internasjonal rett.
  16. Be norske myndigheter støtte sivilsamfunnsaktører i Palestina og Israel som kjemper for en rettferdig fred og for alle menneskers like rettigheter
  17. Fraråde økonomisk støtte til okkupasjonen og ulovlige bosettinger, gjennom for eksempel handel, investeringer, turisttjenester osv.
  18. Stimulere norsk næringsliv til å investere i palestinsk næringsvirksomhet, da dette kan bidra til å utvikle en stabil og demokratisk palestinsk stat
- Kontakt

Oslo, 18. februar 2017

Opprop:

Stopp Israels angrep på BDS-bevegelsen og kriminalisering av menneskerettighetsaktivister

De undertegnede organisasjonene er bekymret over de økende angrepene mot enkeltpersoner og organisasjoner som bruker retten til ytringsfrihet og fredelige midler for å forsvare palestinernes grunnleggende rettigheter. Vi ser en urovekkende utvikling i Israel, Europa og USA, der målet synes å være å kriminalisere politisk aktivisme rettet mot den israelske okkupasjonen.

Angrepene er først og fremst rettet mot organisasjoner og enkeltpersoner som støtter en palestinsk oppfordring fra 2005 om boikott, de-investeringer og sanksjoner (BDS) av staten Israel inntil denne respekterer folkeretten og palestinernes rettigheter. 170 organisasjoner fra det palestinske sivile samfunnet stod bak oppfordringen som krever at Israel avslutter sin okkupasjon og kolonisering av arabisk land, river muren, gir fulle rettigheter til Israels palestinske befolkning og anerkjenner palestinske flyktningers rett til å vende tilbake til sine hjem og eiendommer i tråd med FN-resolusjon 194.

BDS-aktivister i Frankrike blir rettsforfulgt med den begrunnelse at boikott av israelske varer blir betraktet som «rasehat». I New York har guvernør Andrew Cuomo uttalt at selskaper og organisasjoner som vedtar boikott av Israel selv skal boikottes og miste retten til offentlig støtte. På en israelsk anti-BDS-konferanse 28. mars i fjor i Jerusalem oppfordret etterretningsminister Yisrael Katz til «sivile målrettede eliminerings» av BDS-ledere og aktivister ved hjelp av israelsk etterretning.

Amnesty International krever i en rapport av 12. april i fjor at Israels regjering slutter å true de som forsvare menneskerettigheter og at disse beskyttes mot angrep. Amnesty er spesielt bekymret for Omar Barghouti, en av grunnleggerne av BDS-bevegelsen, som er gift med en israelsk statsborger og har permanent oppholdstillatelse i Israel. Han ble i mai nektet utreise av israelske myndigheter, og er utsatt for trusler.

The International Federation for Human Rights (FIDH), har uttalt at de anerkjenner personers rett til å støtte opp om BDS-oppropet, og oppfordrer stater til å respektere og opprettholde retten til ytringsfrihet og organisasjonsfrihet.

The European Coordination of Committees and Associations for Palestine (ECCP) krever en umiddelbar slutt på kriminaliseringen av BDS-bevegelsen og har fått tilslutning fra 356 menneskerettighets- og humanitære organisasjoner, fagforeninger, kirkegrupper fra hele Europa, deriblant 26 norske.

I april i fjor fastslo det svenske utenriksdepartementet at BDS «er en sosial bevegelse» og at «regjeringer bør ikke blande seg inn i synspunktene til sivile organisasjoner». Den nederlandske utenriksministeren har sagt at BDS er beskyttet av ytringsfriheten. I tillegg har den irske utenriksministeren sagt at det er et legitimt politisk standpunkt å støtte BDS, og at de følger med på Barghoutis situasjon.

Uavhengig av støtte til BDS er de undertegnede enige om viktigheten av å verne om retten til organisasjons- og ytringsfrihet, og bekymret for truslene og angrepene mot deler av sivilsamfunnet som støtter BDS. Vi ber derfor utenriksminister Børge Brende og leder av Stortingets utenriks- og forsvarskomite, Anniken Huitfeldt, om å ta et klart standpunkt som forsvare enkeltpersoner og organisasjoners rett til å argumentere for boikott og sanksjoner av Israel, og retten til bruk av fredelige midler for å forsvare palestinernes grunnleggende rettigheter.

Tilsluttede organisasjoner:

Palestinakomiteen i Norge
Fellesutvalget for Palestina
Aftenpostens grafiske klubb,
Arbeidernes ungdomsfylking (AUF),
BDS Norge,
Fellesorganisasjonen (FO),
Industri Energi,
KFUK-KFUM Global,
LO i Oslo,
Norges Handikapforbund (NHF),
Norges Kommunistiske Parti (NKP),
Norges Kristelige Studentforbund (NKSF),
Oslo Bygningsarbeiderforening,
Oslo Grafiske Fagforening,
Palestine Network Norway,
NNN Oslo og Akershus,
Norsk Transportarbeiderforbund,
Ungkommunistene i Norge,
El og It-forbundet,
Handel og Kontor Norge,
Rødt,
Rød Ungdom (RU),
Senterungdommen,
Sosialistisk Ungdom (SU),
Sosialistisk Venstreparti (SV),
TeoLOgene,
NTL Ledere,
Fellesforbundet,

Norske Dramatikeres Forbund,
Fagforbundet,
Norsk Jernbaneforbund,
Musikernes Fellesorganisasjon (MFO),
Kirkens Nødhjelp,
Kvekerhjelp,
Kvekersamfunnet,
Mellomkirkelig Råd,
Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdommen,
Norsk Folkehjelp,
Saabels Venner,
Latin-Amerikagruppene,
Solidaritet med Kurdistan,
FIVAS,
Tamil Youth Organization Bergen,
Miljøpartiet De Grønne,
Bestemødre for Fred,
Kvinnefronten,
Norges Sosiale Forum,
Minotenk,
Grønn Ungdom,
ICC (Islamic Cultural Centre Norway),
ICC Ungdom,
Norges Fredslag,
ATTAC,
Combatants for Peace Norge,
Ship to Gaza Norway,
AKULBI,
Den palestinske forening i Norge.

